

N:o 38.

Af Herr G. V. Svensson i Rydaholm: Om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om nedsättning i frakt å statens jernvägar för kalk och konstgjorda gödningsämnen af inhemsk tillverkning.

Att vårt jordbruk för närvarande lider af mycket ogynsamma förhållanden är ett påstående, som af ingen lärer bestridas. Orsakerna till detta jordbrukets tryckta läge äro mångfaldiga, och man föreslår åtskilliga botemedel för det ondas afhjelpande, såsom skattelindring, tullskydd, nedsatta jernvägsfrakter för jordbrukets produkter m. m. Alla dessa föreslagna hjälpmedel äro behöfliga, ja nödvändiga. Hvad jag särskildt vill fästa uppmärksamheten på, är fraktkostnaderna å jordförbättringsmedel, såsom kalk och konstgjorda gödningsämnen.

Förnämsta villkoret för jordbrukets tidsenliga bedrifvande är odlingen af foderväxter, nemligen klöfver och rotfrukter. På den mera kalkfattiga jorden — exempelvis i större delen af Småland — gå emellertid dessa växter mycket klent till och de allt för höga frakterna å kalk och konstgjorda gödningsämnen omöjliggöra dessa senares användande i vidsträcktare mån. Den del af Småland — sydligaste delen af Jönköpings län — som jag representerar, köper sin kalk hufvudsakligast från trakten kring Falköping, beläget på ett afstånd af omkring 20 nymil från Alfvesta. En vagnslast kalk å 350 kubikfot kostar, fritt levererad å jernvägsvagn, omkring 45 kronor, men frakten för samma kalk till Alfvesta uppgår till omkring 55 kronor. När dertill lägges 3 å 4 mils landsvägstransport, så är lätt inse, att man ej i större utsträckning kan använda ett eljest i hög grad verksamt jordförbättringsmedel. För de trakter återigen, som äro belägna närmare kalkbrott, blifver fraktkostnaden mera

dräglig, hvilket har till följd, att sådana orter i långt större skala använda kalk vid sitt jordbruk.

Ett särdeles verksamt gödningsämne, hvori kalken ingår såsom hufvudsaklig beståndsdel, är pudrett. Så väl i ekonomiskt som kanske ännu mera i sanitärt hänseende vore det af yttersta vikt, att latrinspillningen, synnerligast i städerna, på ett mera ändamålsenligt sätt än nu är förhållandet behandlades. Det bör därför vara af intresse ej blott för landsorten utan äfven för städerna, att frakterna för kalk och deraf beredda gödningsämnen sättas så låga som möjligt, dels för att underlätta tillverkningen af pudrett, dels för densammas afyttrande äfven på längre afstånd från städerna.

Äfven vid byggnadsföretag spelar kalken en viktig roll, hvadan fraktnedsättning å densamma i och för dylika företag vore af betydelse. Min öfvertygelse är ock den, att nedsatta frakter långt ifrån att minska trafikinkomsterna tvärtom skulle betydligt öka desamma. Men äfven om detta icke skulle inträffa, så bör man betänka, att jernvägarne äro till för allmänhetens skull och icke tvärtom.

På grund af de skäl, jag nu i korthet anfört, vågar jag föreslå,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t hemställa, det täcktes Kongl. Maj:t taga i öfvervägande, om ej en nedsättning i frakttariffen å statens jernvägar för kalk och konstgjorda gödningsämnen af inhemsk tillverkning kunde företagas med förslagsvis 50 procent.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 25 Januari 1886.

G. V. Svensson,
från Östbo härad.
